

Aan Staatssecretaris, cc Minister
Van DGMI

nota

Brief aan de Tweede Kamer met beleidsreactie op rapport
verbetering effectiviteit emissiearme stallen

TER BESLISSING

Datum

24 november 2022

Onze referentie

IenW/BSK-2022/217435

Opgesteld door

Bestuurskern

Beslistermijn

28 november 2022

Bijlage(n)

4

Aanleiding

Hierbij bied ik u een brief (zie bijlage 1) aan waarmee u mede namens de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (hierna: LNV) en de minister voor Natuur en Stikstof (NenS), een beleidsreactie op het rapport 'Verbetering effectiviteit emissiearme stalsystemen in de praktijk' aan de Tweede Kamer zendt. U heeft dit rapport reeds op 14 oktober aan de Tweede Kamer gezonden (zie bijlagen 2 en 3). Tijdens het commissiedebat over geurhinder veehouderij op 10 november heeft u toegezegd de beleidsreactie op dit rapport eind november aan de Tweede Kamer te zenden. Voorts zendt u met deze brief (zie bijlage 1) het rapport 'Ontwerpen emissiearme biologische varkenstallen' (zie bijlage 4) aan de Tweede Kamer. Dit rapport over stalmaatregelen voor biologisch gehouden varkens is relevant voor emissiereductie uit biologische varkenshouders. De brief (zie bijlage 1) bevat ook enkele aanpalende onderwerpen (zie onder het kopje "Reikwijdte van de brief"). De minister van IenW ontvangt deze nota ter informatie op verzoek van DGMO. De minister van LNV en de minister voor NenS ontvangen een vergelijkbare nota.

Geadviseerd besluit

Ik verzoek u in te stemmen met bijgevoegde brief aan de Kamer en deze uiterlijk eind november aan de Kamer te zenden (bijlage 1).

Kernpunten

Rapport 'Verbetering effectiviteit emissiearme stalsystemen in de praktijk'

Dit rapport (zie bijlage 3) stelt dat de reguleringssystematiek in de gehele keten van ontwerp, beoordeling en gebruik van een emissiearm stalsysteem niet effectief functioneert. Hoewel op basis van het huidige onderzoek niet geduid kan worden hoe groot de geconstateerde problemen zijn en wat het effect daarvan is – hoeveel emissiereductie er gemist wordt – kan wel geconcludeerd worden dat er het nodige mis is met de effectiviteit van emissiearme stalsystemen. Er zijn echter volgens het rapport forse verbeteringen mogelijk. Het rapport bevat daartoe aanbevelingen. In de beleidsreactie worden die allemaal overgenomen.

Beleidsverantwoordelijkheid

U bent beleidsverantwoordelijk voor de regulering van ammoniak, fijnstof en geur in het Besluit emissiearme huisvesting veehouderij (Behv), Wet geurhinder

veehouderij (Wgv) en de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). U bent tevens verantwoordelijk voor de op grond van de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav), Regeling beoordeling luchtkwaliteit (Rbl) en Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv) vastgestelde emissiefactoren van staltechnieken die emissies van ammoniak, fijnstof en geur reduceren. De minister LNV is beleidsverantwoordelijk voor de stimulering van innovatie, verbeteren van dierenwelzijn en de aanpak van stalbranden. De minister Nens is beleidsverantwoordelijk voor de toestemmingsverlening in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).

Datum

24 november 2022

Onze referentie

IenW/BSK-2022/217435

Aan

Staatssecretaris, cc Minister

Van

DGMI

Reikwijdte van de brief

De beleidsreactie in de bijgevoegde brief (zie bijlage 1) betreft forse verbeteringen in het systeem van beoordeling van emissiearme stallen en de toepassing van die stallen. Die verbeteringen zijn tevens bruikbaar voor de Wnb-vergunningverlening, maar er zijn in dat kader aanvullende stappen nodig, waarbij het voortouw bij de minister voor Nens ligt. De minister voor Nens zal de Kamer naar verwachting eind november een brief zenden over de toestemmingsverlening in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).

De brief bevat verder de volgende aanpalende onderwerpen:

- Aanscherping emissiegrenswaarden ammoniak uit stallen
- Emissiegrenswaarden biologische pluimvee- en varkenshouderij
- Internationale aspecten normeren stalemissies en beoordelen technieken

De minister van LNV zal de Kamer eind november, mede namens u, informeren over de versnelling van de ontwikkeling en toepassing van innovatieve systemen en -bedrijfsvoering. Daarbij wordt tevens ingegaan op het rapport van kwartiermaker Ruud Tijssens. Ook ontvangt de Kamer een aparte brief van u met informatie over de aanpak van de emissiereductie van fijnstof uit pluimveehouderijen. Over dit onderwerp heeft u een aparte beslisnota ontvangen.

Datum van verzending aan de Tweede Kamer

U wordt geadviseerd de brief eind november aan de Kamer te zenden, zoals u heeft toegezegd tijdens het commissiedebat over geurhinder veehouderij op 10 november. Gestreefd wordt naar gelijktijdige verzending aan de Kamer van uw brief, de brief van de minister voor Nens over toestemmingsverlening in het kader van de Wnb en de brief van de minister van LNV over de versnelling van de ontwikkeling en toepassing van innovatieve systemen en -bedrijfsvoering.

Krachtenveld

Het uitvoeren van de aanbevelingen in het rapport is van belang voor de veehouder en voor omwonenden. Het draagt bij aan een betere effectiviteit van stalsystemen en daarmee verbetert de rechtszekerheid voor de veehouder en omwonenden. Tegelijk kan het rapport ook tot meer onzekerheid in de sector leiden, gezien de kritische conclusies over de effectiviteit van emissiearme stalsystemen. De aanbevelingen kunnen echter leiden tot forse verbeteringen. Hierover zal ook overleg met de sector plaatsvinden.

Milieuorganisaties en burgergroeperingen zullen in het rapport hun kritische houding ten aanzien van emissiearme stalsystemen bevestigd zien. Ook hier zullen de aanbevelingen helpen deze kritiek te ondervangen.

De brief is binnen IenW afgestemd met HBJZ en interdepartementaal met LNV en DG Stikstof (DGS). De sector en de provincie Noord-Brabant hadden zitting in de begeleidingscommissie bij het onderzoek.

Toelichting

Politieke context: Emissiearme stalsystemen zijn regelmatig onderwerp van politiek debat en zijn relevant voor de stikstofaanpak.

Financiële/juridische overwegingen: Uitvoering van de aanbevelingen leidt tot aanpassing van beleid en regelgeving voor de beoordeling van stalsystemen (Rav). Er zijn geen consequenties voor de begroting.

Strategie: Over de uitwerking van de toezeggingen in de brief zal waar relevant overleg plaatsvinden met betrokken maatschappelijke partijen.

Uitvoering en gevolgen voor de maatschappij: Zie onder het kopje "Krachtenveld". Over aanpassingen van de Rav vindt altijd een internetconsultatie plaats.

Communicatie: In overleg met Communicatie zijn een persbericht, redeneerlijn en QenA's opgesteld. De begeleidingscommissie wordt geïnformeerd zodra het rapport aan de Kamer is gezonden.

Voorgaande ontwikkelingen en alternatieven: Niet van toepassing. Het rapport is in september gereedgekomen en beleidskeuzes kunnen pas plaatsvinden op basis van het rapport.

Duurzaamheid: Uitvoering van de aanbevelingen leidt naar verwachting tot minder emissie uit stallen en draagt zo bij aan duurzaamheid.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnr	Naam	Informatie
1	Brief aan de Tweede Kamer over de verbetering van de effectiviteit van emissiearme stallen	Beleidsreactie op rapport 'Verbetering effectiviteit emissiearme stalsystemen in de praktijk'
2	Brief aan de Tweede Kamer met toezending rapport verbetering emissiearme stallen	Brief waarmee op 14 oktober 2022 het rapport 'Verbetering effectiviteit emissiearme stalsystemen in de praktijk' aan de Tweede Kamer is gezonden
3	Rapport 'Verbetering effectiviteit emissiearme stalsystemen in de praktijk'	Conclusies en aanbevelingen over verbetering effectiviteit emissiearme stalsystemen in de praktijk
4	Rapport 'Opties voor ammoniak-reductie in stallen voor biologische varkens'	Overzicht stalmaatregelen voor biologisch gehouden varkens

Datum

24 november 2022

Onze referentie

IenW/BSK-2022/217435

Aan

Staatssecretaris, cc Minister

Van

DGMI